

GRUNDLAGET FOR VANDADMINISTRATIONEN I 2022-2027 - HVAD ER PÅ VEJ?

Med udgangen af juni 2022 sluttede Miljøministeriet sin høring af de 6 bekendtgørelser, der – sammen med "Forslag til vandområdeplanerne 2021-2027" – **forventes at udgøre grundlaget for vandplanlægning og administration indenfor vandområdet** frem til og med den 22. december 2027 (VP3). Når bekendtgørelserne er offentliggjort, skal de respekteres af kommunerne, regionerne og staten.

TEKST /
ELLEN MARGRETHE BASSE
Professor emerita,
Aarhus Universitet

Miljømålene og indsatskravene, der er relateret til overfladevand (vandløb, søer og kystvande) og grundvandsforekomster er fastlagt med bindende virkning for myndig-

hederne. Administrationen er relateret til de fire vandområdedistrikter: Vandområdedistrikt Jylland og Fyn, Vandområdedistrikt Sjælland, Vandområdedistrikt Bornholm hhv. Internationalt Vandområdedistrikt.

DE 2 STYRENDE BEKENDTGØRELSE OG EU-DOMSTOLENS PRAKSIS

Det er især de nye versioner af 2 af de styrende bekendtgørelser, som får betydning for den fremtidige administration. Det er hhv. miljømålsbekendtgørelsen og indsatsprogrambekendtgørelsen.

Begge bekendtgørelser fastslår 2 grundlæggende forpligtelser: vandets kvalitet må ikke forringes, og de opstillede miljømål skal opfyldes senest ved vandplanlægningsperiodens udløb. Forpligtelserne er udledt af EU-Domstolens Wesser-dom (vedrørende overfladevand) og Doñana-dommen og Land Nordrhein-Westfalen-dommen (de 2 sidstnævnte vedrørende grundvand).

ÆNDRINGER IFT. DEN 2.

VANDPLANLÆGNINGSPERIODE (VP2)

Det oplyses i Miljøministeriets "Forslag til vandområdeplaner 2021-2027", at der er foretaget ændringer ift. klassificering af vandløb. Den socialdemokratiske regering besluttede i 2019 at øge det omfattede vandløbsareal med ca. 500 km til 18.500 km - efter at Løkke-regeringen havde foretaget en reduktion som led i "Fødevarer og Landbrugspakken" under VP2.

Der er foretaget ændringer i afgrænsningen af vandløbene og inddraget flere data. Ændringerne har begrundet, at flere vandløb, der havde ukendt status under VP2, er tilstandsvurderet i forbindelse med basisanalyserne for ét eller flere kvalitetselementer under VP3. Ministeriet oplyser, at det på grund af de foretagne ændringer må forventes, at færre vandområder opnår de opstillede miljømål senest den 22. december 2027 - sammenlignet med VP2.

HVILKE MILJØMÅL SKAL OPNÅS?

I udkastet til miljømålsbekendtgørelsen er der opstillet konkrete miljømål for overfladevand og grundvand i de fire bilag, der vedrører vandområdedistrikterne. Målene er bindende. Deadline er angivet som den 21. december 2021 hhv. senest den 22. december 2027.

Afgrænsningen af de konkrete vandområder og grundvandsforekomster er angivet i tabeller. Der fremgår af tabellerne, at alle overfladevandområder senest den 22. december 2027 skal have en "god tilstand". Der er derimod ikke på samme vis lagt op til, at alle grundvandsforekomster opnår "god tilstand" inden VP3 udløber.

Miljømålene, der angives i bekendtgørelsen, kan ikke stå alene. Der er områder, der skal beskyttes som nitratfølsomme områder, skaldyrsområder, badevandsområder, drikkevandsområder og/eller som habitatområder (Natura 2000-områder). Eksempelvis fremgår det af bekendtgørelsen om klassificering og fastsættelse af mål for naturtilstanden i internationale naturbeskyttelsesområder, at det er de strengeste mål, der skal lægges til grund, når der er tale om Natura 2000-områder.

Beskyttelsen af drikkevandet vil i 2023 blive skærpet som led i gennemførelsen af det nye drikkevandsdirektiv. Direktivet skal være gennemført senest den 23. januar 2023. Endnu foreligger der dog ikke et høringsudkast til gennemførelsen i dansk ret.

Beskyttelsen af drikkevandet vil i 2023 blive skærpet som led i gennemførelsen af det nye drikkevandsdirektiv. Direktivet skal være gennemført senest den 23. januar 2023. Endnu foreligger der dog ikke et høringsudkast til gennemførelsen i dansk ret.

HVILKE FORANSTALTNINGER SKAL GENNEMFØRES?

Indsatsprogrambekendtgørelsen angiver grundlæggende foranstaltning, generelle supplerende og konkrete supplerende foranstaltninger. De grundlæggende foranstaltninger henviser såvel til danske "sektorlove" som til EU-direktiver og forordninger - herunder et ophævet direktiv.

Blandt de generelle supplerende foranstaltninger, der skal tages i anvendelse, er vandløbsloven, vandforsyningsloven, okkerloven, naturbeskyttelsesloven, miljøbeskyttelsesloven, husdyrbrugloven, lov om nationalparker, jordforureningsloven, planloven, gødskningsloven og skovloven. De betegnes i VP3-pakken som "sektorlove". Miljøstyrelsen har en række kompetencer, men det er i høj grad kommunerne, der kommer til at stå med opgaverne. Regionerne og Landbrugsstyrelsen har også relevante kompetencer.

De konkrete supplerende foranstaltninger, som myndighederne skal udføre - herunder med respekt for de grundlæggende forpligtelser - som et bidrag til en målopfyldelse for overfladevandet, skal søges i "sektorlovgivningen". Ikke alle de angivne foranstaltninger er obligatoriske - de frivillige skal understøttes økonomisk bl.a. med midler fra Landdistriktfonden. Hvilke konkrete dele af vandløb, søer og kystvande, der er omfattet af konkrete foranstaltninger, fremgår af tabeller i bekendtgørelsens fire bilag. Digitale koordinater afgrænser de relevante områder, der er illustreret på MiljøGIS.

Der er ikke foreskrevet konkrete supplerende foranstaltninger for grundvandet.

EN KAOTISK LOVGIVNING

I den forestående administration på vandområdet indgår der (som antydnet) mange "sektorlove". De vigtigste - som eksempelvis miljøbeskyttelsesloven og vandforsyningsloven - er designet i 1960'erne og 1970'erne (eller før), hvor der ikke eksisterede krav om vandplanlægning. Sektorlovgivningens regler skal anvendes i kombination med de to styrende bekendtgørelser samt nogle andre koordinatbekendtgørelser, der gennemfører de specifikke EU-krav. Det er ikke en let opgave. Udfordringen, som myndighederne står over for, bliver ikke mindre af de grundlæggende krav om, at beslutningerne, der træffes, ikke må føre til en forringelse af vandmiljøkvaliteten ■

VIL DU VIDE MERE?

I bogen "Vand Lovgivning", der udkommer den 20. november 2022, har jeg gennemgået de mange regler, som skal respekteres på tværs af overfladevand, grundvand/drikkevand og klimatilpasning. Bogen er omtalt på min hjemmeside <https://www.basse.dk/vandbog/>